

tella nővérek vezetésével. Méltóképen reprezentálta a magyar orgonaművészetet az a templomi orgonaverseny is, amelyen Antos Kálmán, Halász Béla és szenttamási Horváth Mihály működött közre. A kántorszövetségi közgyűlésen felszólalt még Faludi Béla főiskolai tanár, ügyvezető igazgató, aki gyakorlatias és szociális érzékkel vonta meg azoknak a kereteknek vonalait, melyekben a Délvidék egyházzenei élete az eddiginél még sokkal bensőségesebben kapcsolódhatik be az egész ország vérkeringésébe. Annál örvendetesebbek voltak Faludi Béla megállapításai, minthogy köztudomású, hogy ő az ország egyházzenei életének egyik legbuzgóbb munkása és vezetője, aki mint a közismert Cantate zeneműkiadónak tulajdonosa is jelentős szerepet visz különösen az egyházzenei népművelés terén.

A SZEGEDI OPERATÁRSULAT bemutatkozott Puccini Bohéméletének előadásában. Gondos előkészítés és alapos betanultság jellemezte az operastet mind a zenekar és karnagy, Fricsay Ferenc részéről, mind pedig a szereplő fiatal operaénekes-színészek szempontjából egyaránt. Puccini operáit, de általában az opera remekét, nemcsak nagy pedagógiai hatással lehetnek egy kialakulófélben levő operatársulat együttesére, hanem a belső zenei tartalom arányossága, szabályossága, a dallamvonalak finom rajzolata révén valóságos próbakövei lettek az operai zenekarok és énekesek művészi tudásának. Ebből a szempontból is örömmel állapíthatjuk meg, hogy az új operatársulat első fellépése megfelelt a várakozásnak. Jelentős szerep jut majd a szegedi operatársulatnak országos viszonylatban is a fiatal énekes generáció kiművelése terén. Értékes szereplési lehetőséget ad a feltö-

rekvő, szorgalmas, fiatal tehetségeknek, de egyben Szeged zenei életében is új szint hoz. Az előadást Fricsay Ferenc karnagy közismert alaposságával vezényelte. Rodolfo, a költő szerepében Baumgartner Margit, és Musette alakításában Sallay Margit valóban megfeleltek egy jó operaelőadás követelményeinek. Megyesy tenorja a mély regiszterben még kissé bizonytalan, különösen a pianókban, viszont a magasabb fekvések fortéi még kissé csiszolatlanok. De játéka is, zenei előadása mindenképen ígéretes. Mimi szerepében Baumgartner Margit szopránja helyenkint egészen tökéletes volt, kissé édeskés, mind a tempók, mind a játéka kissé lassú, néha majdnem iskolás, — de hiszen ezt a felszabadultságot majd később a nagyobb színpadi gyakorlat amúgyis magával fogja hozni! Sallay Margit Musette szerepében, szerencsésen alakítva a hisztérikus, de alapjában véve jólelkű nőalakját, zenei tudásával is meglepte a közönséget. A mellékalakokat is jól megjatszotta: Katona Lajos, Kara Richárd és főleg Dalnoky Viktor dr., akinek nemcsak a háziúr szerepében sikerült iromikus alakítása, hanem, aki a rendezés nehéz munkájában is összhangba hozta az opera képszerű hátterét és a szerepek arányos elhelyezkedését a zene belső tartalmával. Különösen feltűnt, hogy a mellékszerepek színészi játéka is mindenütt simulékony és kidolgozott volt, bár a hangerősség itt-ott kárt szenvedett a zenekar fúvósainak átmeneti túlsúlya miatt. Még a kisebb szerepek alakítói, Kemény József, Kiskut János és Mihocsa Lajos is könnyen mozogtak a színpadon. A szegedi operatársulat ilyen kezdet után bizonytalán még sok értékes művészi esttel fogja gazdagítani Szeged zenei életét. MUSICUS.

MŰVÉSZET

A SOMOGYITELEPI TEMPLOM ÚJ FALFESTMÉNYEI. Az a freskósorozat, mellyel Vinkler László a somogyitelepi templomot díszítette, most ugyancsak az ő keze által három új festménnyel gazdagodott: az apszisban az „Utolsó vacsora“ és a „Feltámadás“; a diadalív fölötti falon: „Jézus Szíve“. Az új képek stílusban lényegesen eltérnek a sorozat régebbi ábrázoló jellegű festményeitől. Vinkler László mai stílusa az „Utolsó vacsora“ képen indul el, majd a püspöki tanoncotthon kapornájában készült festményén gazdagodik új elemekkel, végre a somogyitelepi két utolsó képen a kiteljesedés

állapotába jut. E stílus lényegéhez tartozik az, hogy a szigorú falszerűség szellemében egyszerű rajzzal, következetes szűkszavúsággal, de világosan ábrázolja a cselekményt és semmilyen kíván többet mondani, mint amennyi annak megértéséhez szükséges. Ezért lemond a térszerűségről s a minimumra csökkenti a környezethez tartozó objektumok számát is. (Az Utolsó Vacsorán csak az asztal és a tányérok, a Feltámadásnál a kőkoporsó vonalait s a katonák lándzsái láthatók, mint a cselekvéshez tartozó rekvizitumok). Ez a lakonikus ábrázolás és a falszerűség hangsúlyozása hozza magával az elő-

adás további egyszerűségét, ami abban áll, hogy az ábrázolt alakok tárgyi jegeiből is csak az érzékeltetéshez szükséges néhány lényeges plasztikai formát, vonalat s a ruha egy-egy jellegzetes, az emberi test nagy formáira utaló redőjét adja. Ezekben elmege egészen a formai és vonalbeli absztrakcióig, úgyannyira, hogy alakjainak ábrázolása kisebb-nagyobb, úgy szólván geometrikus formák összetevésén épül fel. Ez uton az a szerkesztő szellem, amely Vinkler László új stílusában megnyilatkozik és a lényegből kiindulva épít, eljut a mozaik stílusához. Azonban fafestményei szellemben is rokonságot mutatnak az ókeresztény mozaikokkal, melyek egyszerűen előadott, jól kihangsúlyozott cselekményeikkel az olvasni nem tudó hívő emlékezetébe kívánták vésní a bibliai cselekményeket, vagy a teológiai igazságokat. Vinkler László tudatos számítással hozza ki jelenlegi eszközeivel a művészi harmóniát, a vonalak zeneiségét. Alakjai az absztrakciónak ezen a fókán már szimbólumok, de így válnak misztikussá, biblikusan komolyá, tömören sokatmondókká. Ez a misztikum adja meg falképeinek alaphangját, melyhez mint hangulati elemek a halk színek csatlakoznak. A „Feltámadás”-nak a plenér világitással rokon színei színproblémáinak végső megoldását is jelentik és szerves tartozékát adják Vinkler László falstílusának.

A Szent Szív-kép egészen szimbolikus ábrázolás. Középen egy stilizált napraforgó a napot jelképezi, melynek belsejében van a Szent Szív. Jobbra és balra lugasbakúszó szőlővesszők s lombjukon fehér galambok (a hívek) láthatók, mögöttük az ég vibráló kékje, melyet szeszélyesen kanyargó vonalak érzékeltetnek s mintegy az égből ragyogásának geometrikusan absztrakt képét nyújtják. A kép uralkodó színe a kék és fehér, melybe beleágyazva sárga, zöld és fekete színek kanyarognak, zsonganak. A keresztény világnézet derűje árad ki ebből a festményből. Az egésznek csipkeszerű áttörtésge, vonalassága az üvegfestménnyel tart rokonságot. Dekoratívításában azonban egészen magyaros s a madarakkal befestett népies zománcdények díszítését juttatja eszünkbe.

Ezek a nemesen egyszerű és monumentális erejű képek az áhitat tisztaságát sugározzák az ókeresztény bazilikával rokon térbeosztású somogyitelepi templom síma falairól.

HALÁSZ SZABÓ SÁNDOR ÉS TOKACSLI LAJOS SZENTESI FESTŐK. KIALLÍTÁSA.

Egészen fiatal emberek, akik a képzészettség vagy a természet festői jelenségeinek egyéni értelmezéséig még nem jutottak el.

Halász Szabó Sándor képeinek tárgya a természetben látott részletek, melyeket tanulmányszerűen fest meg. Igen jó megfigyelő, tájképein, enteriőrjein helyesen meglátott színeket ad és jól megérzi a táj párás atmoszféráját. Széles, erőteljes ecsetkezelése, pasztózus festékfelrakása ellenére is nem főlényes szemlézője a természetnek, hanem komoly elmélyedő keresésről tanuskodik minden képe s látszik, hogy van érzéke a hangulatok iránt is. A szürke színek általában dominálnak a munkáin és van remény arra, hogy ezek tisztábbakká, átlátszóbbakká fognak válni. Nagy vörösbarba tónusu enteriőrje, mely egyik legerősebb műve. Nyújtja erre a legtöbb ígérteit. Tanulmányfejei formákban bizonytalanok és színekben határozatlanok. Találunk képei között sokalakos kompozíciókat tájképi háttérrel, melyben az apró emberi alakok staffázsszerűen helyezkednek el. Komponálni még nem tud; alakjai, csoportjai nem nyújtanak tudatosan kialakított képhatást, sőt történelmi tárgyú képei illusztráció gyanánt hatnak. A mozdulatokat azonban jól érzi és az emberi figurák benne vannak a kép atmoszférájában. Ezen, és tájképein is erősen kísért Rudnay mester hatása, de a további komoly keresés megfogja hozni a felszabadulást.

Tokacslai Lajos képein első pillanatra érzik Szentes európai nevű mesterének, Koszta Józsefnek földrajzi közelsége. Az ő sötét-világos kontrasztjai és színei nyerne Tokacslai Lajos munkáin nem épen szerencsés alkalmazást. Nála minden kemény és ragadós hiányzik képeiből az, ami Koszta mesternek egyik ereje: a természet alapos ismerete s az ott látható festői jelenségek gazdag és mély átélése. Ezt a tartalmat a nagy mester a maga erőteljesen temperamentumos, sommázó stílusában adja. Tokacslai Lajos mindezekből csak a stílusjegyeket veszi észre s ezért hatnak képei minden észrevehető tartalom nélküli stíluspróbálgatásnak. Ábrázolásai laposak és rajzban bizonytalanok, levegőtlenek. A belső igazság meggyőző ereje hiányzik belőlük. Itten csak egy segítség van: egyelőre vissza a természethez.

DOROGI IMRE